

ESER TAHLİL VE TENKİTLERİ

«Prof. Dr. Gottfried Baumgaertel, Der Zivilprozessrechtsfall (Medenî Usul Hukuku Olayı), Köln, Berlin, Bonn, München 1974».

Bu kitap, medenî usul hukukuna konu teşkil eden olay ve vakialardaki hukukî problemleri meydana çıkarmak ve bunlara medenî usul hukuku hükümleri açısından çözüm bulmak için izlenecek yolları göstermek amacı ile yazılmıştır.

Usul hukuku alanında çok değerli bir mütehassıs ve bu dalda öğretim üyesi olan müellif, ilk olarak 1965 de öğrencilerin somut olaylar karşısında bunların ihtiva ettiği hukukî problemleri ortaya çıkararak nizalı duruma bir çözüm bulmak hususunda çektikleri zorlukları müşahede etmiş ve böyle bir kitap yazmak lüzumunu hissetmiştir.

On yıla yakın bir zaman içinde bu kitabın genç hukukçulara ne kadar yararlı olduğunu gören *Baumgaertel*, bunu gerek öğretim gerekse uygulama alanlarında edindiği tecrübelerine dayanarak genişletmeyi ve yenilemeyi düşünmüş ve bu maksadla konuyu Köln Üniversitesi'nin 1974 yaz sömestrinde bizim de katılmak fırsatını bulduğumuz ve gerçekten faydalandığımız tartışmalı bir seminer mesaisi haline getirmiştir.

Prof. Baumgaertel'e göre, somut olaylara nüfuz ederek bunlardan hukukî problemler çıkarmak bir metod ve mümarese meselesidir ve bu iş hukukî problemlere çözüm bulmak kadar önemlidir. Derslerden ve kitaplardan elde edilen nazari bilgileri somut olaylar karşısında değerlendirebilmek için bu metodlara alışılması gereklidir. Nazari usul hukuku bilgileri bir usul meselesinin çözümüne elbetteki vasıta olarak zarurîdir, fakat yeterli değildir. Meselelerin içine girmenin yolunu bulmak lâzımdır.

İşte, bu düşüncelerle ortaya konan bu monografik eser, basit bir mesele kitabı değildir; son kısmında yer alan çeşitli örnekler ve bunların çözümleri başında iki fasılda açıklanan metodun birer uygulama şeklidir.

Birinci fasıl, metoda giriş olup dört paragrafta ayrılmıştır: Birinci paragrafta, medenî usul hukuku olaylarının tespiti hususunda metod incelenmektedir; üç bölümden oluşan şu konuları kapsamaktadır: 1) maddî hukuk ilişkisinin tespiti; 2) medenî hukuk ile medenî usul hukuku olayının farkı; 3) tarihî metodun değeri ve genellikle ön meseleler. İkinci paragrafta, bulunan problemleri çözmek metodu açıklanmaktadır. Bu paragraf da dört bölüme ayrılmıştır. Üçüncü paragraf, sonucun fikren tahkiki meselesine hasredilmiştir. Dördüncü paragraf ise, bulunan çözümün açıklanmasıdır.

İkinci fasılda, altı örnek verilmek suretile, birinci fasılda öğretilen metodun genişletildiği görülmektedir.

Maddî hukuk yanında bir vasıta durumunda olan medenî usul hukukunun olaylar karşısında nasıl kullanılacağını yepyeni bir açıdan ele alan bu eser hukuk literatüründe kendine özgü kıymetli bir yer işgal etmektedir.

Prof. Dr. Necmeddin M. BERKİN